

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 6708 3650; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: <http://fdp.gov.lv>

RĪGA

15.02.2019. No 1-08/215

To _____ No _____

Baibai Bānei
Finanšu ministrijas
Valsts sekretārei

Intai Vasaraudzei
Tautsaimniecības analīzes
departamenta direktorei

Par makroekonomisko rādītāju prognožu apstiprināšanu

Labdien ģ. cien. B. Bānes k-dze,
Labdien ģ. cien. I. Vasaraudzes k-dze!

Atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk – FDL) 20. pantam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sagatavo makroekonomiskās vidēja termiņa prognozes, tai skaitā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) pieauguma tempa prognozes, iekšzemes kopprodukta deflatora prognozes un potenciālā iekšzemes kopprodukta pieauguma tempa prognozes. Atbilstoši FDL 28. panta 2. daļai, Fiskālās disciplīnas padomei (turpmāk – Padome) jāveic neatkarīgs FM potenciālā IKP un nominālā IKP aprēķina novērtējums.

Saskaņā ar *Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eirozonas dalībvalstīs* 4.panta ceturtajā daļā noteikto, gadskārtējā valsts budžeta un vidēja termiņa budžeta ietvara (turpmāk – VTBI) projekti ir balstīti uz neatkarīgām makroekonomiskām prognozēm, kuras sniedz vai apstiprina neatkarīgas struktūras.

Saskaņā ar Vienošanos par sadarbību (turpmāk – VPS), kas parakstīta 2016. gada 8. februārī, Padome kā neatkarīga institūcija apstiprina FM makroekonomikas prognozes divas reizes gadā – Stabilitātes programmas izstrādes laikā un gadskārtējā valsts budžeta un VTBI izstrādes laikā.

Makroekonomiskās prognozes *Stabilitātes Programmai 2019.-2022.gadam* Padomei sākotnējā variantā tika iesniegtas 2019. gada 6. februārī, kas tika apspriestas ar FM 7. februārī Padomes sēdes laikā. Pēc Padomes sēdes, Padome iesniedza FM precizējošus jautājumus, kas turpmāk tika apspriesti, tiekoties atkārtoti, 2019. gada 11. februārī.

Pēc 11. februārī Padomes organizētās diskusijas Padome pieņēma lēmumu **apstiprināt FM makroekonomisko rādītāju prognozes SP 2019.-2022.gadam izstrādei ar šādiem komentāriem:**

Padome piekrīt, ka aktualizētā izlaižu starpība ir lielāka pozitīva, nekā iepriekš prognozēts, uz ko Padome iepriekš arī vairākkārt ir norādījusi. Padome ir ņēmusi vērā izmaiņas, kas radušās, balstoties uz pārskatītajiem faktiskajiem IKP un tā cenu līmeņa datiem pēdējo 10 gadu periodā.

Padome norāda uz iespējamiem riskiem Latvijas ekonomikas attīstībai, kuri sākuši izpausties 2018.gadā un var turpināties arī 2019.gadā, tai skaitā mazāk labvēlīgi apstākļi ārējā tirdzniecībā, zemāks ārējais pieprasījums, Brexit, nepietiekams progress izpildot Moneyval rekomendācijas. Apstākļiem realizējoties nelabvēlīgi, reālā IKP pieauguma temps var kristies, lai gan pēdējā prognozē tas ir par 0,2 procentpunktiem augstāks salīdzinājumā pret 2018.gada oktobrī prognozēto. Turklāt sekas, ko radītu nepietiekams progress Moneyval rekomendāciju izpildē, veicinātu būtiskus riskus Latvijas ekonomikas izaugsmei.

Tāpat Padome nesaskata valdības darba plānā pietiekamus pasākumus lai darba tirgū panāktu būtiskus strukturālus uzlabojumus, kas atbalstītu straujāku potenciālā IKP augsmi.

Padome izsaka pateicību par raito sadarbību un datu apmaiņu ar FM kolēģiem.

	2019	2020	2021	2022
Reālā IKP izaugsme	3,2	3,0	2,9	2,9
Nominālā IKP izaugsme	6,4	5,9	5,5	5,5
Inflācija	2,5	2,2	2,1	2,0
IKP deflators	3,1	2,8	2,5	2,5
Potenciālā IKP izaugsme	3,5	3,4	3,2	3,2
Izlaižu starpība	1,4	1,0	0,7	0,4

1.tabula. Padomes apstiprinātie makroekonomiskie rādītāji.

Pielikumā: viedoklis par Finanšu ministrijas makroekonomikas prognozēm.

Ar cieņu,

Padomes priekšsēdētājs

J.Platais

VIEDOKLIS PAR FINANŠU MINISTRIJAS MAKROEKONOMIKAS PROGNOZĒM

Šajā dokumentā ir sniegts Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) viedoklis par Finanšu ministrijas (turpmāk – FM) izstrādātajām makroekonomikas prognozēm, kas tiks izmantotas par pamatu Latvijas Stabilitātes Programmas (turpmāk – SP) 2019.-2022. gadam (2019./22.) izstrādei, ko plānots iesniegt Ministru kabinetā 2019. gada aprīlī. Lai atbalstītu Valdības darbu pie gadskārtējo dokumentu – SP un vidēja termiņa budžeta ietvara (turpmāk – VTBI) – izstrādes, tika noslēgta vienošanās par agrīnu Padomes apstiprinājuma sniegšanu FM makroekonomikas prognozēm.

Saskaņā ar Vienošanos par sadarbību, kas parakstīta 2016. gada 8. februārī, Padome ir atbildīga par FM makroekonomisko prognožu apstiprināšanu. Prognožu apstiprināšanas procedūras laikā Padomei tika iesniegti detalizēti FM prognožu dati, tajā skaitā iekšzemes kopprodukta (turpmāk – IKP) struktūra un atsevišķu IKP komponentu attīstības scenāriji. Padome ir konsultējusies ar ārējiem ekspertiem, lai iegūtu pēc iespējas dažādus viedokļus par norisēm Latvijas ekonomikā.

Padomes pienākums ir sniegt apstiprinājumu makroekonomiskajiem indikatoriem atbilstoši Fiskālās disciplīnas likuma 20. pantā noteiktajam rādītāju tvērumam (rādītāji apkopoti 2. tabulā šī dokumenta beigās).

	2019	2020	2021	2022
Reālā IKP izaugsme				
FM (2019.g. februāris)	3,2	3,0	2,9	2,9
LB (2018.g. decembris)	3,5	3,1	–	–
EK (2019.g. janvāris) ¹	3,1	2,6	–	–
EK (2018.g. oktobris) ²	3,2	2,9	–	–
SVF (2018.g. oktobris)	3,3	3,1	3,0	3,0
Nominālā IKP izaugsme				
FM (2019.g. februāris)	6,4	5,9	5,5	5,5
LB (2018.g. decembris)	–	–	–	–
EK (2018.g. oktobris) ²	5,4	5,7	–	–
SVF (2018.g. oktobris)	5,8	5,7	5,5	5,3
Patēriņa cenu inflācija				
FM (2019.g. februāris)	2,5	2,2	2,1	2,0
LB (2018.g. decembris)	2,9	2,5	–	–
EK (2019.g. janvāris) ¹	2,7	2,1	–	–
EK (2018.g. oktobris) ²	2,7	2,4	–	–
SVF (2018.g. oktobris)	2,4	2,4	2,4	2,3
IKP deflatori				
FM (2019.g. februāris)	3,1	2,8	2,5	2,5
LB (2018.g. decembris)	–	–	–	–
EK (2018.g. oktobris) ²	2,1	2,7	–	–
SVF (2018.g. oktobris)	2,9	3,2	3,1	3,0
Izlaižu starpība				
FM (2019.g. februāris)	1,4	1,0	0,7	0,4
LB (2018.g. decembris)	–	–	–	–
EK (2018.g. oktobris) ²	2,1	1,3	–	–
SVF (2018.g. oktobris)	–	–	–	–

1.tabula. Dažādu institūciju galveno makroekonomisko rādītāju prognozes, %. Datu avoti: FM, LB, EK, SVF.

gada) bezdarba līmeņa veicinātajam algu pieaugumam, parādījušies **vājākas ārējās tirdzniecības un zemāka ārējā pieprasījuma riski**², kā arī brīdinājumi par reputāciju krīzi banku nozarē, ja nelikumīgi iegūtu līdzekļu

FM makroekonomikas prognozes ir salīdzināmas ar Eiropas Komisijas (turpmāk – EK), Starptautiskā Valūtas fonda (turpmāk – SVF) un Latvijas Bankas (turpmāk – LB) prognozēm (1. tabula). Taču inflācijas līmenis tiek prognozēts zemāks (salīdzinot ar LB prognozēm un EK prognozi¹ 2019. gadam), turpretī nominālā IKP izaugsme tiek prognozēta par līdz pat 1,0 procentpunktam lielāka (salīdzinājumā ar EK 2018.gada rudenī prognozēto).

Lai gan izlaižu starpības prognoze ir paaugstināta visam laika periodam salīdzinājumā ar iepriekšējo FM prognozi, tā joprojām ir zemāka par EK prognozēto līmeni. Abas prognozes norāda uz sagaidāmo reālā IKP pieauguma samazinājumu zem potenciālā pieauguma līmeņa.

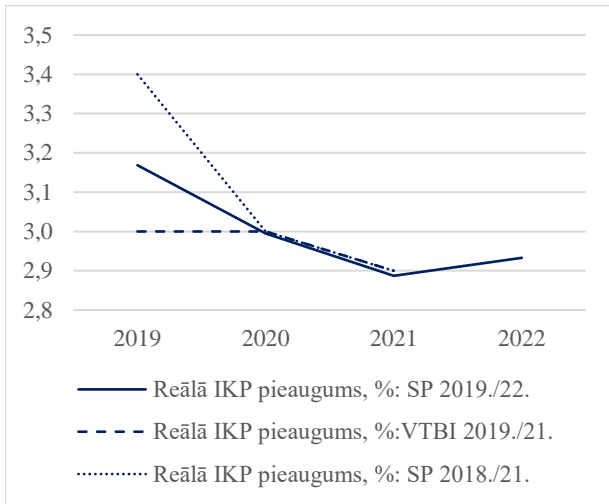
2018. gadā finanšu un transporta nozaru sniegums bija labāks nekā gaidīts, bija vērojams arī augsts konfidences rādītāju līmenis (virs ilgtermiņa vidējā līmeņa) un investīciju apjoms (īpaši būvniecības nozarē, ko finansē Eiropas fondi). Tomēr papildus vēsturiski zemā (kopš 2009.

¹ Eiropas Komisijas 2019.gada ziemas prognozes. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip096_en.pdf, skatīts 07.02.2019.

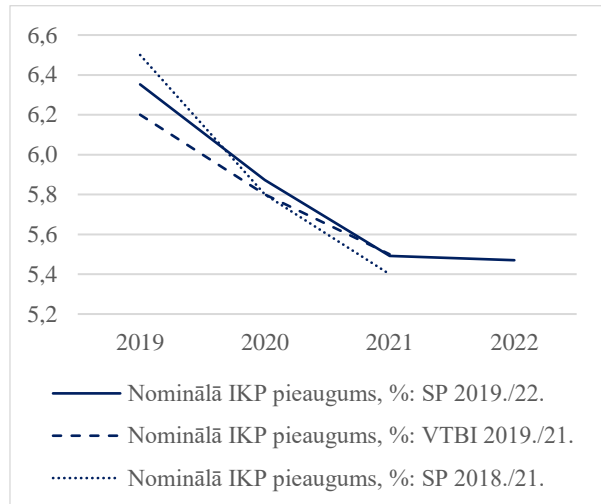
² Eiropas Komisijas 2018.gada rudens prognozes. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/ip089_en_0.pdf, skatīts 07.02.2019.

legalizācijas novēršana netiks ieviesta MONEYVAL³ rekomendētajā līmenī.

Padome apstiprina nominālā un reālā IKP izaugsmes prognozi SP 2019./22. ar komentāriem. Salīdzinot ar iepriekšējo 2018. gada oktobra prognozi, kas tika sagatavota VTBI 2019./21. ietvaros, reālais IKP pieauguma temps 2019. gadam ir palielināts par 0,2 procentpunktiem bez izmaiņām turpmākajos gados (1. attēls). Tomēr globālā mērogā ir pastiprinājušies riski, kuru rezultātā samazinājusies ārējā tirdzniecība un ārējais pieprasījums, kas var sabremzēt prognozēto 2019. gada ekonomikas reālo pieaugumu.

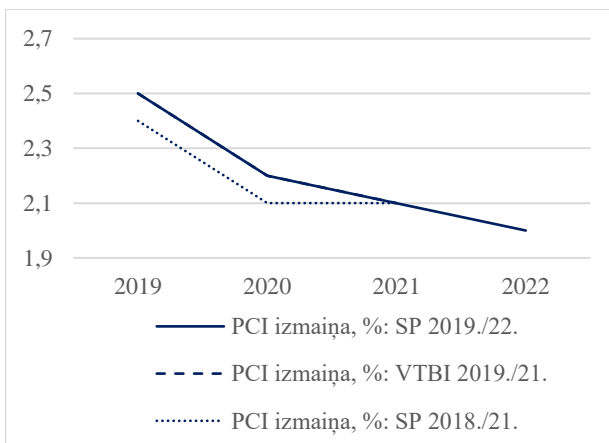

1. attēls. Reālā IKP pieauguma prognoze.
Avots: FM.

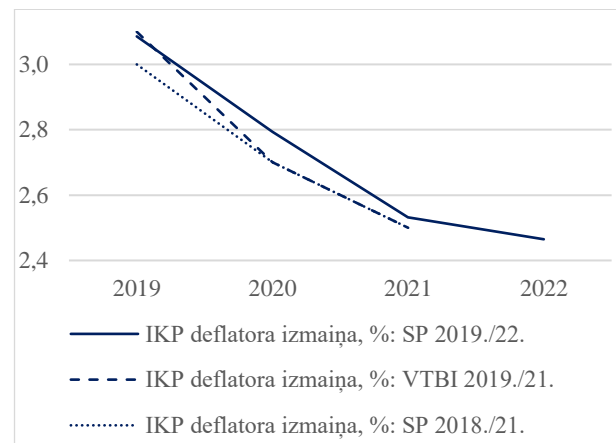

2. attēls. Nominālā IKP pieauguma prognoze.
Avots: FM.

Padome apstiprina IKP deflatora un patēriņa cenu indeksa (turpmāk – PCI) izmaiņas (inflācijas) prognozi SP 2019./22. ar komentāriem. Kopš 2018. gada oktobra inflācijas prognozē nav veiktas izmaiņas (3. attēls), tomēr, kā minēts iepriekšējos viedokļos par FM prognozēm, Padome uzsver, ka spiediens uz darba algas pieaugumu no darba tirgus joprojām ir augsts, kā rezultātā inflācija varētu būt augstāka par pašreiz prognozēto līmeni, īpaši 2020. un 2021. gadā. EK (2019) un LB PCI prognozes ir augstākas gan 2019., gan 2020. gadam.

3. attēls. Inflācijas prognoze.
Avots: FM.

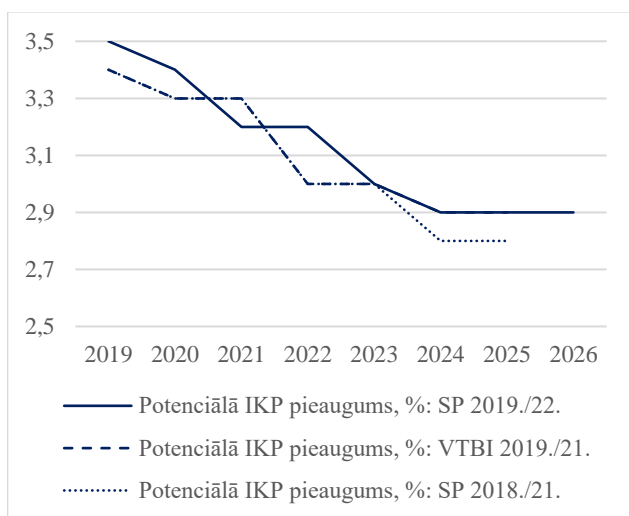
4. attēls. IKP deflatora prognoze.
Avots: FM.

³ The Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures and the Financing of Terrorism - MONEYVAL, July 2018. Anti-money laundering and counter-terrorist financing measures. Pieejams: <https://rm.coe.int/moneyval-2018-8-5th-round-mer-latvia/16808ce61b>, skatīts: 07.02.2019.

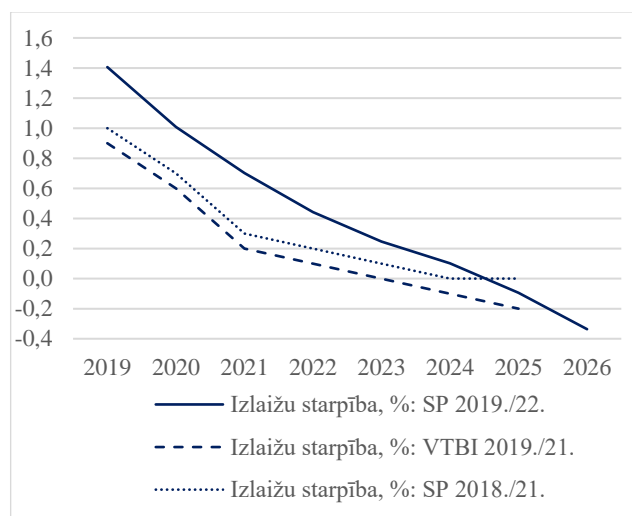
"After the peak in 2017 of the economic growth in European Union (hereafter – EU), growth has moderated with emerging external demand risks and weaker external trade (domestic demand remains strong)."

Padome apstiprina potenciālā IKP izaugsmes prognozi un izlaižu starpību prognozi SP 2019./22. ar komentāriem. Potenciālā IKP pieauguma prognoze 2019. un 2020. gadam ir palielināta par 0,1 procentpunktu un 2022. gadam par 0,2 procentpunktiem. 2023. gadam tiek prognozēts 3,0% pieauguma temps, 2024., 2025. un 2026. gadam – 2,9% (šāds novērtējuma laika perioda pagarinājums nepieciešams turpmākajos izdevumu nosacījuma aprēķinos). Padome piekrīt, ka pašreizējā izlaižu starpība ir lielāka nekā iepriekš prognozēts, faktiski tā varētu būt vēl lielāka, apzinoties darba tirgus spiedienu uz inflāciju, kas samazinātu produktivitātes līmeni un mazinātu ekonomiskās izaugsmes potenciālu, kā arī palielinātu pozitīvo izlaižu starpību. Lai gan prognoze balstās uz vērtējumu par pozitīvām strukturālām izmaiņām darba tirgū, Padome norāda uz augstu strukturālā bezdarba līmeni, tāpēc darbaspēka tirgus turpina ierobežot potenciālā IKP pieaugumu.

Ekonomiskā attīstība Latvijā pašlaik ir augšupejoša cikla fāzē tuvu maksimāli iespējamai izaugsmei. Neskatoties uz to, ka 2019. gadā iespējama ekonomikas sabremzēšanās, ņemot vērā risku pastiprināšanos, tuvākajos gados arvien sagaidāma būtiska ekonomiskā izaugsme, kuras laikā valdībai jāsteno ierobežojīga fiskāla politika un jāveido rezerves nākamajam – lejup vērstam – ekonomikas cikla periodam.

5. attēls. Potenciālā IKP pieaugums, %.
Avots: FM.

6. attēls. Izlaižu starpības, % no potenciālā IKP.
Avots: FM.

	2019	2020	2021	2022
Reālā IKP izaugsme	3,2	3,0	2,9	2,9
Nominālā IKP izaugsme	6,4	5,9	5,5	5,5
Inflācija	2,5	2,2	2,1	2,0
IKP deflators	3,1	2,8	2,5	2,5
Potenciālā IKP izaugsme	3,5	3,4	3,2	3,2
Izlaižu starpība	1,4	1,0	0,7	0,4

2. tabula. Padomes apstiprinātie makroekonomisko prognožu rādītāji, %. Dati pieejami arī MS Excel formātā⁴.

Kopumā Padome vērtē FM makroekonomiskās prognozes kā reālistiskas un tās apstiprina.

Padome vēlas uzsvērt, ka SP 2019./22. jāiekļauj jutīguma analīze, kurā tiktu novērtēti šādi negatīvi riski: bezdarba samazināšanās, kas pastiprina algu pieaugumu un inflāciju, nelabvēlīgi apstākļi ārējai tirdzniecībai un zemāks ārējais pieprasījums, Brexit ietekme; kā arī reputācijas riski banku sektorā. Līdzīgi kā iepriekšējā gada pavasara prognožu ciklā, Padome pievieno pielikumā arī ikgadējo makroekonomisko prognožu izpildes novērtējumu (MS Excel formātā⁵), aicinot arī FM turpināt pilnveidi gan jutīguma analīzes, gan iepriekšējo prognožu noviržu vērtēšanā.

⁴ Makroekonomiskie rādītāji. Pieejami:

http://fdp.gov.lv/files/uploaded/FDP_1_08_2015_20190215_makroekonomikas_prognozes_Piel2.xlsx, skatīts: 15.02.2019.

⁵ Ikgadējo makroekonomisko prognožu izpildes novērtējums. Pieejams:

http://fdp.gov.lv/files/uploaded/FDP_1_08_2015_20190215_makroekonomikas_prognozes_Piel3.xlsx, skatīts: 15.02.2019.

Tāpat Padome gaida FM 2019.gada maijā plānoto novērtējumu par 2017.gadā uzsāktās nodokļu reformas rezultātiem, tai skaitā ietekmi uz ekonomikas ciklu.

Padome ir ieviesusi jaunu uzraudzības instrumentu – Ekonomikas siltuma karti (pieejams tiešsaistē: <http://fdp.gov.lv/ekonomikas-siltuma-karte>), lai sekotu galvenajiem ekonomikas ciklu raksturojošajiem rādītājiem. No analīzes ir iespējams novērot saliktā rādītāja "uzsīšanu" kopš 2017. gada sākuma, jo īpaši 2018. gada 2. un 3. ceturksnī, ko raksturo saspīlējums darba tirgū, vēsturiski augsta ražošanas jaudas noslodze apstrādes rūpniecībā, liels pieprasījums būvniecības, rūpniecības un pakalpojumu sektoros, mājokļu cenu indeksa un ekonomikas sentimenta līmenis virs ilgtermiņa vidējā līmeņa (skat. pielikumu⁶).

⁶ Ekonomikas siltuma karte un ekonomikas ciklu atpazīšana. Pieejams:

http://fdp.gov.lv/files/uploaded/FDP_1_08_2015_20190215_makroekonomikas_proгноzes_Piel4.pdf, skatīts: 15.02.2019.

Makroekonomiskie rādītāji / Macroeconomic indicators

			t-7	t-6	t-5	t-4	t-3	t-2	t-1	t	t+1	t+2	t+3	t+4	t+5	t+6	t+7	
Nr.	Rādītājs	Indicator	Mērvienība / Unit															
Iekšzemes kopprodukts (IKP)			Gross domestic product (GDP) expenditure perspective															
1	Reālais IKP	Real GDP	milj. / mio EUR	19 852	20 335	20 713	21 328	21 768	22 778	23 860	24 616	25 354	26 086	26 851	27 602	28 361	29 127	29 899
2	Nominālais IKP	Nominal GDP	milj. / mio EUR	21 886	22 787	23 618	24 320	25 038	27 033	29 424	31 293	33 130	34 950	36 861				
3	IKP pieaugums salīdzināmajās cenās	Real GDP growth	%	4,0	2,4	1,9	3,0	2,1	4,6	4,8	3,2	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7	2,7
4	IKP pieaugums faktiskajās cenās	Nominal GDP growth	%	7,8	4,1	3,6	3,0	2,9	8,0	8,8	6,4	5,9	5,5	5,5				
IKP izdevumu aspekts: rādītāji salīdzināmajās cenās			GDP expenditure perspective: real figures															
5	Privātais patēriņš	Private consumption	milj. / mio EUR	12 153	12 766	12 942	13 266	13 454	14 010	14 660	15 284	15 837	16 411	17 006				
6	Valdības patēriņš	Government consumption	milj. / mio EUR	3 404	3 460	3 525	3 590	3 731	3 885	4 039	4 183	4 307	4 436	4 568				
7	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	milj. / mio EUR	5 174	4 906	4 480	4 585	4 706	5 378	6 317	6 735	7 045	7 326	7 632				
8	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	milj. / mio EUR	4 935	4 637	4 640	4 617	4 231	4 785	5 559	5 985	6 345	6 666	7 002				
9	..krājumu pārmaiņas	..inventories	milj. / mio EUR	239	269	-160	-32	475	592	758	750	700	660	630				
10	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	milj. / mio EUR	11 839	11 967	12 682	13 077	13 653	14 505	14 863	15 344	15 979	16 611	17 259				
11	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	milj. / mio EUR	12 718	12 764	12 916	13 191	13 775	14 999	16 019	16 930	17 815	18 698	19 614				
IKP izdevumu aspekts: pieaugums salīdzināmajā			GDP expenditure perspective: growth in real figures															
12	Privātais patēriņš	Private consumption	%	3,2	5,0	1,4	2,5	1,4	4,1	4,6	4,3	3,6	3,6	3,6				
13	Valdības patēriņš	Government consumption	%	0,3	1,6	1,9	1,9	3,9	4,1	4,0	3,6	3,0	3,0	3,0				
14	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	%	-0,3	-5,2	-8,7	2,4	2,6	14,3	17,5	6,6	4,6	4,0	4,2				
15	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	%	14,4	-6,0	0,1	-0,5	-8,4	13,1	16,2	7,7	6,0	5,0	5,0				
16	..krājumu pārmaiņas	..change in inventories	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
17	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	%	9,8	1,1	6,0	3,1	4,4	6,2	2,5	3,2	4,1	4,0	3,9				
18	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	%	5,4	0,4	1,2	2,1	4,4	8,9	6,8	5,7	5,2	5,0	4,9				
IKP izdevumu aspekts: rādītāji faktiskajās cenās			GDP expenditure perspective: nominal figures															
19	Privātais patēriņš	Private consumption	milj. / mio EUR	13 331	14 039	14 469	14 679	15 045	16 152	17 340	18 530	19 623	20 761	21 944				
20	Valdības patēriņš	Government consumption	milj. / mio EUR	3 799	4 022	4 136	4 358	4 514	4 853	5 237	5 594	5 912	6 229	6 563				
21	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	milj. / mio EUR	5 729	5 534	5 355	5 406	5 189	6 004	7 188	7 959	8 662	9 297	9 975				
22	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	milj. / mio EUR	5 551	5 291	5 337	5 384	4 915	5 651	6 716	7 398	8 008	8 575	9 182				
23	..krājumu pārmaiņas	..change in inventories	milj. / mio EUR	177	243	18	21	274	353	473	561	655	722	793				
24	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	milj. / mio EUR	13 418	13 741	14 346	14 695	15 017	16 516	17 500	18 536	19 881	21 309	22 848				
25	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	milj. / mio EUR	14 391	14 550	14 687	14 817	14 728	16 491	17 841	19 327	20 948	22 646	24 468				
Deflatori			Deflators															
26	IKP deflators, gads pret gadu	GDP deflator, year on year	%	3,6	1,6	1,8	0,0	0,9	3,2	3,9	3,1	2,8	2,5	2,5				
27	Privātā patēriņa deflators	Private consumption deflator	%	3,3	0,3	1,7	-1,0	1,1	3,1	2,6	2,5	2,2	2,1	2,0				
28	Valdības patēriņa deflators	Government consumption deflator	%	2,4	4,2	1,0	3,5	-0,3	3,2	3,8	3,1	2,6	2,3	2,3				
29	Bruto kapitāla veidošanas deflators	Capital formation deflator	%	12,5	1,9	6,0	-1,4	-6,5	1,2	1,9	3,9	4,0	3,2	3,0				
30	..bruto pamatkapitāla veidošanas deflators	..gross fixed capital formation deflator	%	7,8	1,4	0,8	1,4	-0,4	1,7	2,3	2,3	2,1	1,9	1,9				
31	..krājumu pārmaiņu deflators	..change in inventories deflator	-	6,8	21,8	-112,4	491,7	-186,9	3,2	4,6	20,0	25,0	17,0	15,0				
32	Preču un pakalpojumu eksporta deflators	Exports of goods and services deflator	%	4,1	1,3	-1,5	-0,7	-2,1	3,5	3,4	2,6	3,0	3,1	3,2				
33	Preču un pakalpojumu importa deflators	Imports of goods and services deflator	%	7,1	0,7	-0,2	-1,2	-4,8	2,8	1,3	2,5	3,0	3,0	3,0				
Devums reālajai IKP izaugsmei			Contribution to real GDP growth															
34	Privātais patēriņš	Private consumption	%	1,9	3,1	0,9	1,6	0,9	2,6	2,9	2,6	2,2	2,3	2,3				
35	Valdības patēriņš	Government consumption	%	0,1	0,3	0,3	0,3	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5				
36	Bruto kapitāla veidošana	Gross capital formation	%	-0,1	-1,3	-2,1	0,5	0,6	3,1	4,1	1,8	1,3	1,1	1,1				
37	..bruto pamatkapitāla veidošana	..gross fixed capital formation	%	3,3	-1,5	0,0	-0,1	-1,8	2,5	3,4	1,8	1,5	1,3	1,3				
38	..krājumu pārmaiņas	..change in inventories	%	-3,3	0,2	-2,1	0,6	2,4	0,5	0,7	0,0	-0,2	-0,2	-0,2				
39	Preču un pakalpojumu eksports	Exports of goods and services	%	5,5	0,6	3,5	1,9	2,7	3,9	1,6	2,0	2,6	2,5	2,5				
40	Preču un pakalpojumu imports	Imports of goods and services	%	-3,4	-0,2	-0,7	-1,3	-2,7	-5,6	-4,5	-3,8	-3,6	-3,5	-3,5				
Patēriņa cenu indekss			Consumer price index															
41	Patēriņa cenu indekss, gads pret gadu	Consumer price index, year on year	%	2,3	0,0	0,6	0,2	0,1	2,9	2,5	2,5	2,2	2,1	2,0				
IKP ienākumu aspekts			GDP income perspective															
42	Pārpalikums un jauktais kopienākums	Gross operating surplus	milj. / mio EUR	10999	11064	10956	10608	10464	11315	12199	12935	13728	14554	15421				
43	Darbinieku atalgojums	Compensation of employees	milj. / mio EUR	8 747	9 416	10 093	10 908	11 626	12 584	13 890	14 867	15 700	16 469	17 275				
44	..darba alga	..wages	milj. / mio EUR	7 255	7 797	8 401	9 091	9 649	10 446	11 527	12 338	13 029	13 667	14 336				
45	..darba devēju sociālās iemaksas	..social contributions	milj. / mio EUR	1 492	1 619	1 692	1 818	1 977	2 139	2 363	2 529	2 671	2 802	2 939				
46	Ražošanas un importa nodokļi	Taxes on products and imports	milj. / mio EUR	2 790	2 983	3 185	3 355	3 610	3 811	4 073	4 275	4 533	4 804	5 090				
47	Subsidijas	Subsidies	milj. / mio EUR	651	676	616	551	662	678	738	785	831	877	925				
Iedzīvotāji un darba tirgus			Population and labour															
				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022				

Makroekonomiskie rādītāji / Macroeconomic indicators

				t-7	t-6	t-5	t-4	t-3	t-2	t-1	t	t+1	t+2	t+3	t+4	t+5	t+6	t+7				
Nr.	Rādītājs	Indicator	Mērvienība / Unit																			
48	Iedzīvotāju kopskaits	Total population	tūkst. / thsd.	2 045	2 024	2 001	1 986	1 969	1 950	1 934	1 917	1 900	1 883	1 868								
49	Iedzīvotāju kopskaita pieaugums	Population growth	%		-1,0	-1,1	-0,8	-0,9	-1,0	-0,8	-0,9	-0,9	-0,9	-0,8								
50	Iedzīvotāji darbspējas vecumā (15-74)	Working age population	tūkst. / thsd.	1 560	1 536	1 496	1 473	1 450	1 423	1 412	1 400	1 389	1 382	1 371								
51	Ekonomiski aktīvie iedzīvotāji	Economically active population	tūkst. / thsd.	1 031	1 014	992	994	989	980	984	984	980	977	969								
52	Nodarbināto skaits	Number of persons employed	tūkst. / thsd.	876	894	885	896	893	895	911	915	916	915	915								
53	Nodarbināto skaita pieaugums	Growth of number of persons employed	%	1,6	2,1	-1,0	1,3	-0,3	0,2	1,8	0,5	0,1	-0,1	-0,1								
54	Līdzdalības līmenis	Participation rate	%	66,1	66,0	66,3	67,5	68,2	68,9	69,7	70,3	70,6	70,7	70,7								
55	Bezdarba līmenis	Unemployment rate	%	15,0	11,9	10,8	9,9	9,6	8,7	7,4	7,0	6,5	6,3	5,6								
56	Bezdarba līmenis, kas neietekmē algu, %	NAWRU	%, y-o-y	14,2	13,2	12,0	10,8	9,7	8,8	8,1	7,5	7,0	6,6	6,2								
Algas un produktivitāte				Wages and productivity				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
57	Vidējā bruto alga	Average gross wage	EUR	685	716	765	818	859	926	1 004	1 069	1 128	1 184	1 243								
58	Vidējās bruto algas pieaugums	Average gross wage growth	%	3,8	4,5	6,8	6,9	5,0	7,8	8,4	6,5	5,5	5,0	5,0								
59	Reālās produktivitātes pieaugums	Real productivity growth	%	2,4	0,3	2,9	1,7	2,4	4,5	2,9	2,7	2,9	3,0	3,0								
Potenciālais IKP un izlaižu starpības				Potential GDP and output gap				2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
60	Potenciālais IKP 2010. gada cenās	Potential GDP in the prices of 2010	milj. / mio EUR	19 697	20 184	20 733	21 329	21 968	22 662	23 454	24 275	25 100	25 904	26 732	27 534	28 333	29 155	30 000				
61	Potenciālā IKP pieaugums	Potential GDP growth	%, y-o-y	1,4	2,5	2,7	2,9	3,0	3,2	3,5	3,5	3,4	3,2	3,2	3,0	2,9	2,9	2,9				
62	Darbspēka devums	Potential labour	%	-0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,2	0,1	-0,1	-0,1								
63	Kapitāla devums	Potential capital stock	%	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3								
64	Faktoru produktivitātes devums	Potential total factor productivity (TFP)	%	0,4	0,9	1,2	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	
65	Izlaižu starpība	Output gap	%	0,8	0,7	-0,1	0,0	-0,9	0,5	1,7	1,4	1,0	0,7	0,4	0,2	0,1	-0,1	-0,3				
66	Izlaižu starpība	Output gap	milj. / mio EUR	156	151	-20	-1	-199	116	406	341	253	182	118	68	29	-27	-101				

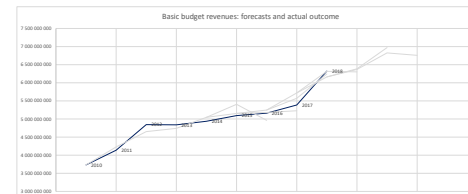
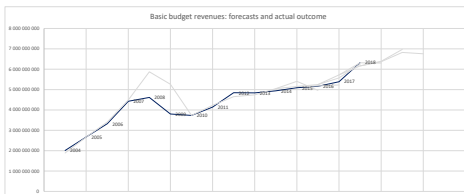
Real GDP growth																				
Report: S-Spring & A-Autumn																				
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
S 2004	7,5	6,2	6,2																	
A 2004	7,5	7,5	6,7	6,7																
S 2005	7,5	8,5	7,2	6,9																
A 2005	7,2	8,3	9,1	7,7	7,1															
S 2006	7,2	8,5	10,2	8,5	7,6															
A 2006	7,2	8,6	10,2	11,0	8,9	8,0														
S 2007	7,2	8,7	10,6	11,9	9,6	7,9														
A 2007	7,2	8,7	10,6	11,9	10,5	7,2	6,2													
S 2008	7,2	8,7	10,6	12,2	10,3	3,8	2,5													
A 2008		8,7	10,6	12,2	10,3	-0,8	-2,7	1,0												
S 2009					10,0	-4,6	-13,1	-3,2												
A 2009			10,6	12,2	10,0	-4,6	-18,0	-4,0	2,0											
S 2010			10,6	12,2	10,0	-4,6	-18,0	-3,5	3,3											
A 2010				12,2	10,0	-4,2	-18,0	-0,4	3,3	4,0										
S 2011				12,2	10,0	-4,2	-18,0	-0,3	3,3	4,0										
A 2011					9,6	-3,3	-17,7	-0,3	4,5	2,5	4,0									
S 2012					9,6	-3,3	-17,7	-0,3	5,5	2,2	3,6									
A 2012						-3,3	-17,7	-0,9	5,5	4,3	3,6	3,9								
S 2013							-3,3	-17,7	-0,9	5,5	5,6	3,8	4,1							
A 2013								-1,3	5,3	5,0	4,0	4,1	4,2							
S 2014								-1,3	5,3	5,2	4,1	3,8	4,1							
A 2014									5,0	4,8	4,2	2,6	2,9	3,6						
S 2015										5,0	4,8	4,2	2,4	2,3	3,2					
A 2015										6,2	4,0	3,0	2,8	2,4	3,0	3,3				
S 2016											4,0	3,0	2,4	2,7	2,8	3,1				
A 2016											2,9	2,1	2,7	1,9	2,8	3,0				
S 2017												2,6	2,1	2,7	2,0	3,2	3,5			
A 2017													1,9	2,8	2,1	4,2	3,5	3,2		
S 2018														1,9	3,0	2,2	4,5	3,3	3,3	
A 2018															3,0	2,1	4,6	4,1	3,2	2,9
Eurostat 05.01.2018.																				
ESA 2010	8,4	8,3	10,7	11,9	10,0	-3,5	-14,4	-3,9	6,4	4,0	2,4	1,9	3,0	2,1	4,6					
ESA 95	7,7	8,8	10,1	11,0	10,0	-2,8	-17,7	-1,3	5,3	5,2	4,1	N/A	N/A	N/A						

	mean error				mean absolute error				root mean squared error						
	CY (spring)	CY (autumn)	YA (spring)	YA (autumn)	2YA (autumn)	CY (spring)	CY (autumn)	YA (spring)	YA (autumn)	2YA (autumn)	CY (spring)	CY (autumn)	YA (spring)	YA (autumn)	2YA (autumn)
2004	2,3	0,8				2,3	0,8				5,29	0,64			
2005	3,0	1,1	4,0	3,5		3	1,1	4	3,5		9,00	1,21	16,00	12,25	
2006	3,4	0,9	5,0	4,2	5,2	3,4	0,9	5	4,2	5,2	11,56	0,81	25,00	17,64	27,04
2007	0,7	-0,2	2,7	1,4	3,2	0,7	0,2	2,7	1,4	3,2	0,49	0,04	7,29	1,96	10,24
2008	-8,4	-3,8	-12,5	-11,8	-12,6	8,4	3,8	12,5	11,8	12,6	70,56	14,44	156,25	139,24	158,76
2009	-4,9	0,0	-20,5	-15,3	-24,2	4,9	0	20,5	15,3	24,2	24,01	0,00	420,25	234,09	585,64
2010	3,2	0,1	2,9	3,7	-1,3	3,2	0,1	2,9	3,7	1,3	10,24	0,01	8,41	13,69	1,69
2011	2,2	1,0	2,2	2,2	3,5	2,2	1	2,2	2,2	3,5	4,84	1,00	4,84	4,84	12,25
2012	3,4	0,7	1,6	2,5	1,0	3,4	0,7	1,6	2,5	1	11,56	0,49	2,56	6,25	1,00
2013	0,3	0,2	0,5	0,6	0,2	0,3	0,2	0,5	0,6	0,2	0,09	0,04	0,25	0,36	0,04
2014	-1,4	0,2	-1,7	-1,3	-1,1	1,4	0,2	1,7	1,3	1,1	1,96	0,04	2,89	1,69	1,21
2015	0,4	0,3	-1,4	-0,2	-1,5	0,4	0,3	1,4	0,2	1,5	0,16	0,09	1,96	0,04	2,25
2016	-0,8	0,2	-1,2	-0,9	-1,5	0,8	0,2	1,2	0,9	1,5	0,64	0,04	1,44	0,81	2,25
2017	1,3	0,4	1,4	1,8	1,3	1,3	0,4	1,4	1,8	1,3	1,69	0,16	1,96	3,24	1,69
2018															
	0,336	0,136	-1,308	-0,738	-2,317	2,550	0,707	4,431	3,800	4,717	3,296	1,165	7,066	5,792	8,186

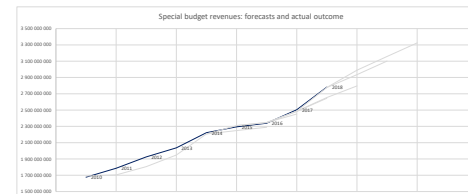
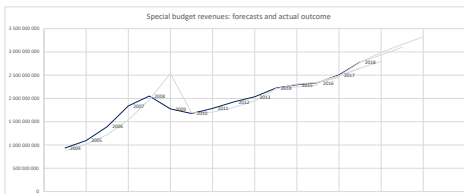
Real GDP growth rate forecast error	Mean error			Mean absolute error			Root mean squared error			
	Current Year	One-year Ahead	Two-year Ahead	Current Year	One-year Ahead	Two-year Ahead	Current Year	One-year Ahead	Two-year Ahead	
	EC (spring)	0,336	-1,308	N/A	2,550	4,431	N/A	3,296	7,066	N/A
	EC (autumn)	0,136	-0,738	-2,317	0,707	3,800	4,717	1,165	5,792	8,186
MoF (budget)	0,078	-1,093	-2,476	1,740	3,478	4,811	2,406	5,671	7,558	

Reālā IKP pīcauguma prognožu kļūda	Vidējā kļūda			Vidējā absolūtā kļūda			Vidējā kvadrātiskā kļūda (kvadrātsakne)			
	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	Tekošais gads	Nākamais gads	Divi gadi uz priekšu	
	EK (pavasaris)	0,336	-1,308	N/A	2,550	4,431	N/A	3,296	7,066	N/A
	EK (rudens)	0,136	-0,738	-2,317	0,707	3,800	4,717	1,165	5,792	8,186
FM (budžets)	0,078	-1,093	-2,476	1,740	3,478	4,811	2,406	5,671	7,558	

Paramatrušāta iedaļumi / Basic budget revenues (cash flow)																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Actual outcome, basic bud	2 020 232 873	2 872 670 225	3 244 866 956	4 427 955 782	4 635 393 500	3 803 330 772	5 751 632 098	4 139 395 496	4 845 860 310	4 839 749 880	4 909 232 137	5 081 098 127	5 165 525 014	5 387 686 867	6 324 332 071	
Budget Law, basic budget	1 888 278 852	2 609 114 433	3 409 781 976	4 489 100 563	5 074 120 270	5 731 409 868	4 228 205 872	4 622 506 246	4 742 716 519	5 047 000 000	5 168 000 000	5 247 700 000	5 720 400 000	6 162 400 000	6 369 800 000	
Actual outcome, special bud	1 888 238 852	2 609 114 433														
Budget Law, special budget	878 093 155	1 023 083 782	1 222 246 885	1 536 986 130	1 974 234 637	2 538 846 131	3 051 225 434	3 704 031 283	4 614 435 774	5 182 500 000	5 288 300 000	5 431 300 000	5 777 500 000	6 103 500 000	6 324 600 000	6 759 400 000

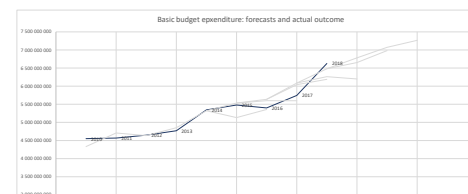
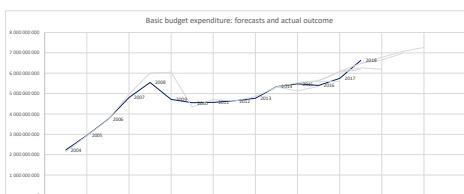

Speciālā budžeta iedaļumi / Special budget revenues (cash flow)																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Actual outcome, special bud	938 394 802	1 099 568 281	1 394 912 887	1 838 485 387	2 000 338 407	1 770 269 057	1 676 295 086	1 785 538 510	1 924 682 582	2 038 256 899	2 222 206 328	2 284 243 041	2 338 611 608	2 504 351 502	2 762 324 386	
Budget Law, special budget	878 093 155	1 023 083 782	1 222 246 885	1 536 986 130	1 974 234 637	2 538 846 131	3 051 225 434	3 704 031 283	4 614 435 774	5 182 500 000	5 288 300 000	5 431 300 000	5 777 500 000	6 103 500 000	6 324 600 000	6 759 400 000

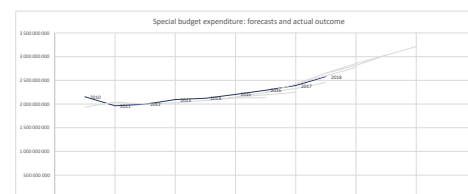
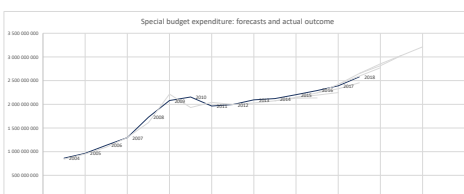

0

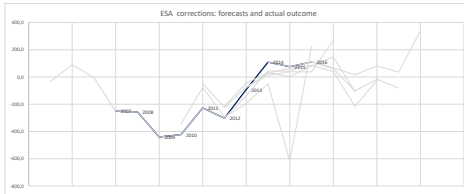
Paramatrušāta iedaļumi / Basic budget expenditures (cash flow)																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Actual outcome, basic bud	2 220 480 256	2 944 951 179	3 728 438 538	4 802 837 284	5 545 343 348	4 733 490 800	4 551 488 022	4 907 749 728	4 646 035 901	4 709 460 270	3 852 271 200	5 479 423 530	5 400 538 435	5 748 066 705	6 423 483 543	
Budget Law, basic budget	2 126 713 195	2 820 793 430	3 710 690 000	4 979 205 004	5 000 961 511	4 504 461 790	4 502 786 701	4 708 039 260	4 614 435 774	4 852 984 895	5 322 800 000	5 358 400 000	5 687 000 000	6 062 200 000	6 782 800 000	
Actual outcome, special bud	2 126 713 195	2 820 793 430														
Budget Law, special budget	878 093 155	1 023 083 782	1 222 246 885	1 536 986 130	1 974 234 637	2 538 846 131	3 051 225 434	3 704 031 283	4 614 435 774	5 182 500 000	5 288 300 000	5 431 300 000	5 777 500 000	6 103 500 000	6 324 600 000	6 759 400 000

Speciālā budžeta iedaļumi / Special budget expenditures (cash flow)																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Actual outcome, special bud	863 422 555	966 898 220	1 130 293 586	1 294 285 387	1 727 131 910	1 279 488 072	1 234 041 133	1 903 182 204	2 294 368 939	2 321 754 504	2 263 105 089	2 250 789 384	2 390 913 828	2 580 092 056	2 814 300 000	
Budget Law, special budget	843 093 406	951 677 170	1 096 038 356	1 300 789 409	1 613 394 346	2 215 695 984	1 933 225 929	2 041 678 761	1 996 004 374	2 028 303 766	2 074 500 000	2 147 000 000	2 242 000 000	2 400 800 000	2 611 200 000	2 814 300 000

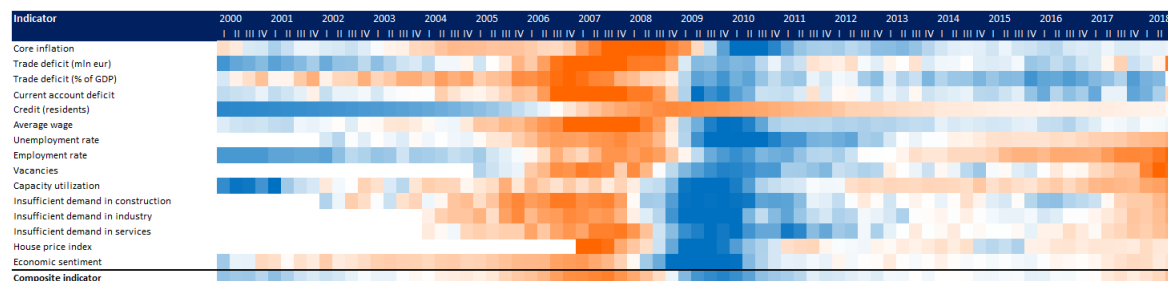
EK3 korekcijas / EEA corrections (million euros)																
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EA corrections (modified as Dec 2017)			-200,5	-256,4	-460,6	-411,6	-271,3	-382,2	-61,6	109,0	71,1	189,7				
EA3 bilanciņu korekcijas			-345,4	-76,6	-298,6	-195,1	-50,1	-414,9	275,2							
EA2 bilanciņu korekcijas						-48,9	-24,6	-7,2	6,0	12,9	18	205,1				
EA1 bilanciņu korekcijas						-218,5	-44,5	11,7	2,6	8,1	147,1	-110,1				
EA3 bilanciņu korekcijas						-79,1	27,9	64,5	85,3	38,3	-25,9	-26,1				
EA2 bilanciņu korekcijas								109	75,5	109,7	54,1	-20,6	-16,2	-81,1		
EA3 bilanciņu korekcijas	-34,1	89,9	-4,7	-200,5	-256,4	-460,7	-422,7	-277,3	-300,3	-136,5	45,0	42,1	114,4	66,2	16,7	84,1
EA1 bilanciņu korekcijas																
EA2 bilanciņu korekcijas																
EA3 bilanciņu korekcijas																

EKONOMIKAS SILTUMA KARTE UN EKONOMIKAS CIKLU ATPAZĪŠANA

Tā kā ekonomikas izaugsme bijusi straujāka nekā iepriekšējos gados – 2017. un 2018. – prognozēts, izlaižu starpība ir pieaugusi, rosinot veikt ierobežojošu fiskālo politiku. Lai izprastu to ekonomikas ciklu attīstību, kas palīdzētu vadīt makroekonomiskās prognozes apstiprināšanas procedūru, Padome ir izveidojusi salikto rādītāju, kas sastāv no vairākiem mainīgajiem un raksturo ciklisko faktoru izmaiņas. Saliktais rādītājs tiek publicēts Padomes mājas lapā – <http://fdp.gov.lv/ekonomikas-siltuma-karte> un vispirms tiek apspriests Padomes blogā – <http://sekretariats.blogspot.com/2018/12/latvijas-ekonomikas-siltuma-karte.html>.

Saliktais rādītājs tiek aprēķināts kā standartizētu mainīgo vidējā vērtība. Datu aprēķināšanas metodika un soļi ir izklāstīti iepriekš minētajā mājas lapā. Tajā pašā laikā šo analīzi plānots turpināt paplašināt ar citiem cikliskiem rādītājiem, šo mainīgo izvēle nav viennozīmīgi uzskatāma par ekonomisko ciklu vislabāk raksturojošo. Padome aicina FM norādīt mainīgos, kurus uzskata par svarīgiem un iekļaujamiem arī turpmāk.

4.pielikuma 1.attēls. Ekonomikas siltuma karte.

Augstāk redzamajā attēlā iespējams novērot saliktā rādītāja "uzkaršanu" kopš 2017. gada sākuma, it īpaši 2018. gada 2. un 3. ceturksnī. Strauja ekonomiskā augsme nav vērojama pirmo reizi, iepriekš tā bija novērojama kopš 2005. gada nogales / 2006. gada sākuma. Šis laiks, kā zināms, bija periods pirms globālās ekonomiskās krīzes

Katra cikla uzkaršanas fāzi raksturo dažādi indikatori, piemēram, 2006. gadā strauji pieauga inflācija, kas šobrīd Latvijā nav novērojams, tomēr līdzīgi kā iepriekš 2007. gadā, pašlaik visstraujāk ir **"uzkarsis" darba tirgus**, pieaugot nodarbinātības un aktivitātes līmenim, bet vienlaikus arī brīvo darbavietu skaitam, tiek norādīts uz joprojām augsto strukturālā bezdarba komponenti un samazinājumu pamatā cikliskā bezdarba komponentē. **Jaudu noslodze ražošanas sektorā ir vēsturiski augstākajā līmenī** un nepietiekams pieprasījums vairs nav būtisks uzņēmējdarbību ierobežojošs faktors.

Pat tad, ja būs vērojama ekonomikas augsmes sabremzēšanās, risku iestāšanās rezultātā, kas parādījušies 2018.-2019. gadā (zemāks ārējais pieprasījums, Brexit, "uzkarsis" darba tirgus un reputācijas risks banku nozarē), ekonomiskā izaugsme ir augsta, kas liecina par ekonomikas augšupeju. Fiskālās disciplīnas padome atkārtoti uzsver, ka ekonomikas izaugsmes laikā valdībai ir jāplāno budžeta fiskālā bilance **ar pārpalikumu**.